

Социалните облигации - човекът и неговата роля като мярка за устойчиво развитие

Кателина Самарджиева

Abstract— В днешно време обществото е изправено пред много социални проблеми, които затрудняват изграждането на устойчиви общества. Ето защо се създават социални връзки, за да е по-лесно да се набират финансови ресурси за постигане на различни социални проекти. Важно е обаче да се отбележи, че не само финансовите източници играят ключова роля, но и човекът със своите инициативи, принципи и нагласи.

Keywords— Социални връзки, Устойчиво развитие, Екологични проекти, „Социално измиване“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

• ¹Съвременното общество е свидетел на доста големи проблеми, които засягат както екологичната, така и социалната сфера на нашия живот. Свидетели сме на доста конфликти, които оказват негативно влияние върху начина ни на живот. Освен това все повече се задълбочават социалните проблеми свързани с бедността и глада в световен мащаб. Цели 828 милиона души – или 10 процента от световното население си лягат всяка вечер гладни[1], а също така според последните статистически данни за бедността приблизително 9,2% от световното население или около 700 милиона души живеят в крайна бедност[2]. Други значими проблеми, с които се сблъсква човечеството са свързани с липсата на качествено образование, недостъпното здравеопазване, с неравенството между половете и стремежът към постигане на мир между различните държави. От съществено значение е всеки един човек да разбере, че промяната зависи и започва от него, че не може да се разчита само на неправителствените организации или на различните политически и икономически съюзи и организации. Също така е важно собствениците на предприятия да се ангажират с търсенето на възможностите за разрешаване на различните видове социални проблеми като първо се погрижат за своите служители, а след това да помагат и на обществото. От друга страна инвеститорите трябва да търсят и инвестират в проекти, които да допринасят за обществото. А за да могат да се финансират социалните проекти от различни инвеститори се създават така наречените социални облигации. Те представляват новаторски инструмент, който да се използва за постигането на глобални устойчиви цели. От съществено значение е да се насърчават все повече емитенти да създават проекти,

които да разрешават обществени проблеми и да бъдат стимулирани да издават социални облигации. Това ще им осигури необходимите средства за да могат да реализират поставените си цели. Същевременно е важно да се подчертае привлекателността на тези дългови инструменти пред инвеститорите, за да може да се разшири техният пазар и да се увеличи въздействието им. По този начин ще може да се постигне устойчиво ориентирано общество, което ще бъде обединено около постигането на общи цели.

II. УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И ЦЕЛИ

Устойчивото развитие термин, който придобива все по-голяма популярност в съвременния свят, но все още не е постигнато и среща доста затруднения.

Спред определението разработено от Организацията на обединените нации(ООН) устойчивото развитие представлява начина, по който трябва да живеем днес, ако искаме по-добро утре, като посрещаме настоящите нужди, без да компрометираме шансовете на бъдещите поколения да посрещнат своите нужди. За да се постигне устойчиво развитие трябва да се достигне до равенство между икономическия растеж, социалното развитие и опазването на околната среда. Но въпреки това все още не се е постигнал този баланс в световен мащаб, съществуват все още практики, които довеждат до неустойчиво развитие. Неустойчивото развитие се случва тогава, когато хората искат да постигнат побързи и големи печалби без да мислят за последиците за обществото и/или околната среда. Пример за неустойчивост е изсичането на цяла гора, за да се спечели печалба, без да си дадат сметка, че по този начин унищожават цяла екологична система и застрашават хората от опустошителни наводнения.[3] Поради тези опасни и неетични практики, държавите-членки на ООН издадоха и приеха „Програма до 2030г. за устойчиво развитие“ и се включват 17 ключови цели за постигане. Те биват:

- Изкореняване на бедността- Икономическият растеж трябва да бъде приобщаващ, за да осигури устойчиви работни места и да насърчи равенството.
- Край на глада- Постоянният скок на глада и продоволствената несигурност, подхранван от сложно взаимодействие на фактори, изисква незабавно внимание и координирани глобални усилия за

облекчаване на това критично хуманитарно предизвикателство.

- Добро здраве и благополучие- Осигуряването на здравословен живот и насърчаването на благосъстоянието за всички на всички възрасти е от съществено значение за устойчивото развитие.

- Качествено образование- Получаването на качествено образование е в основата на подобряването на живота на хората и устойчивото развитие.

- Равенство между половете- Равенството между половете е не само основно човешко право, но и необходима основа за един мирен, проспериращ и устойчив свят.

- Чиста вода и санитарно-хигиенни условия- Чистата, достъпна вода за всички е съществена част от света, в който искаме да живеем.

- Достъпна и възобновяема енергия- Разширяването на инфраструктурата и модернизирването на технологиите за осигуряване на чиста енергия във всички развиващи се страни е ключова цел, която може едновременно да насърчи растежа и да помогне на околната среда.

- Сигурна работа и икономически растеж- Устойчивият икономически растеж ще изисква от обществата да създадат условия, които позволяват на хората да имат качествена работа.

- Промисленост, иновации и инфраструктура- Инвестициите в инфраструктура са от решаващо значение за постигането на устойчиво развитие

- Намаляване на неравенствата- За да се намалят неравенствата, политиките трябва да бъдат универсални по принцип, като обръщат внимание на нуждите на групите в неравностойно положение и маргинализираните групи.

- Устойчиви градове и общности- Трябва да има бъдеще, в което градовете да предоставят възможности за всички, с достъп до основни услуги, енергия, жилища, транспорт и други.

- Отговорно потребление и производство- осигуряване на устойчиви модели на потребление и производство, което е от ключово значение за поддържане на поминъка на настоящите и бъдещите поколения.

- Борба с климатичните промени- изисква повишаване на амбицията, обхващане на цели икономики и преминаване към устойчиво на климата развитие, като същевременно се очертава ясен път за постигане на нулеви нетни емисии.

- Живот под водата- Внимателното управление на този основен глобален ресурс е ключова характеристика на устойчивото бъдеще.

- Живот на земята- Устойчиво управление на горите, борба с опустиняването, спиране и обръщане на деградацията на земята, спиране на загубата на биологично разнообразие

- Мир, справедливост и силни институции- Достъп до правосъдие за всички и изграждане на ефективни, отговорни институции на всички нива

- Партньорства за целите- Целите за устойчиво

развитие могат да бъдат реализирани само със силен ангажимент за глобално партньорство и сътрудничество, за да се гарантира, че никой не е изоставен в нашето пътуване към развитие. [4] [5]

Поставените цели за устойчиво развитие са амбициозни, а сроковете за изпълнение са сравнително кратки, което затруднява тяхното изпълнение за различните държави. Докладът за „Целите за устойчиво развитие за 2023 г.: Специално издание“ отправя силен призив за действие, представяйки откровена оценка на целите за устойчиво развитие (ЦУР) въз основа на най-новите данни и анализи. Доклада подчертава съществуващите пропуски и призовава света за удвояване на усилията си, но също така подчертава огромния потенциал за успех чрез силна политическа воля и използване на съществуващи технологии, ресурси и знания. Глобалната общност може заедно да поднови напредъка към постигане на ЦУР и да създаде по-светло бъдеще за всички.[3]

Важно е да се отбележи, че постигането на тези цели и промяната на света не зависи само от световните лидери, всеки един човек може да се възползва от един по-проспериращ, приобщаващ и устойчив свят[3]. От тук произлиза и ролята на човека за постигане на устойчив свят като всеки един може да допринесе с нещо малко за благоприятно развитие за свят. По този начин ще изгради по-добро бъдеще за себе си и неговото семейство. Този принос не се ограничава само до инвестиции- той включва и подкрепа, потребление на устойчиви продукти, участие в различни устойчиви програми и извършване на ежедневни действия в името на устойчивостта. Затова е важно всеки един от нас да се замисли над възможността си да допринесе за промяната в света. Всяко едно действие, независимо колко малко ни се струва би повлияло благоприятно за изграждането на по-добро бъдеще.

III. СОЦИАЛНИТЕ ОБЛИГАЦИИ КАТО ДЪЛГОВ ИНСТРУМЕНТ

Общата дефиниция за социална облигация е, че са всякакъв вид облигационен инструмент, при който постъпленията ще се използват единствено и само за финансиране или рефинансиране частично или изцяло на нови и / или съществуващи социални проекти[6]. Подобно на традиционните облигации, социалните облигации също предлагат на инвеститорите плащания с фиксирана лихва и обикновено имат по-дълъг срок за падеж поради характера на проектите, в които се инвестира. Понякога е необходимо време, за да може даден проект да реализира пълния си потенциал или да донесе дългосрочни ползи за обществото и околната среда. Поради това емитентите на социални облигации често определят по-дълги периоди на обратно изкупуване, за да отчетат времето, необходимо за реализиране на такива проекти и за възвръщане на инвестициите. [7]

Първата „социална облигация“ е емитирана през 2006 г., но тогава все още не е съществувал регламент за тях[8]. Поради липсата на контрол върху емитирането на социални облигации, ICMA създава и издава „Принципи за Социални Облигации“(PCO) през 2017 г.

Изданието на ПСО от 2017 г. има за цел да насърчи коректността, на пазара за социалните облигации, чрез насоки за прозрачност, оповестяване и отчитане. В структурно отношение съдържа следните четири компонента:

Разпределение на постъпленията. Това е една от най-важните характеристики, които „социалната облигация“ трябва да притежава. Емитентите следва да опишат как ще използват бъдещите приходи, получени от емитирането на „социални облигации“. Тази информация обикновено се предоставя на потенциалните инвеститори. Препоръчително е да се даде и описание на средствата за дела на финансиране и рефинансиране.

- Процес за оценка и подбор на проекти. Емитентите следва да представят информация, на заинтересованите страни, свързана екологичната устойчивост на проекта, процеса за определяне дали е допустим проект и критериите за допустимост. Добра практика е да посочат и идентификационните данни, които са взети предвид при избора на проекта.

- Управление на постъпленията. Включва наблюдение и отчетност за начина, по който средствата от облигациите се използват за финансиране на конкретни социални проекти или дейности.

- Докладване. Необходимо е емитентът да предостави информация за използването на финансовите средства, проектите към които са насочени постъпленията, както и техните очаквани въздействия върху околната среда. [6]

Дори издадените принципи от ICMA да са доброволни указания за процес на емитиране на социални облигации е препоръчително те да се спазват, тъй като се възприемат от инвеститорите като стандарт за добра практика.

В ПСО са посочени видовете проекти, които се очакват да бъдат подкрепени от пазара на социални облигации. Тези проекти могат да включват една или повече категории насочени към социално развитие. Категориите биват насочени към:

- Достъпна основна инфраструктура (напр. чиста питейна вода, канализация, транспорт)
- Достъп до основни услуги (напр. здравословна среда за живот, образование и професионално обучение, здравеопазване, финансови услуги)
- Жилища за хора в неравностойно положение
- Създаване на заетост, включително чрез потенциалния ефект от финансирането на малки и средни предприятия (МСП) и микрофинансиране
- Сигурност на храните
- Социално-икономически напредък и утвърждаване на гражданските права

Друг важен аспект, който е засегнат в доклада е за външна оценка на облигациите. От ICMA се препоръчва на емитентите да използват външна оценка, за да се уверят, че техните социални облигации съответстват на издадените принципи. Съществуват няколко начина за външно оценяване:

- Консултантска оценка. Емитентът да потърси съвети от консултанти по отношение на екологичните въпроси;
- Проверка. Социалната облигация да бъде

проверена от квалифицирани лица като одитор;

- Сертифициране. Може да бъде сертифицирана по външни стандарти за оценка;
- Рейтинг. Съществуват агенции за кредитен рейтинг, които да извършват оценяване на социалните облигации. [6]

IV. ВЪЗМОЖНИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ И АКТУАЛНИТЕ ПРОБЛЕМИ ПРЕД СОЦИАЛНИТЕ ОБЛИГАЦИИ

Използването и популяризирането на социалните облигации носи ползи както за емитентите и обществото, така и за инвеститорите. Част от техните перспективи са:

- Справяне със социалните предизвикателства. Социалните облигации предоставят възможност за справяне с неотложни социални проблеми като достъпни жилища, достъп до здравеопазване, образование и устойчивост на околната среда.

- Мобилизиране на капитал за въздействие. Чрез привличане на инвестиции от разнообразен набор от инвеститори, включително институционални фондове и индивидуални инвеститори, социалните облигации мобилизират капитал към проекти със значително социално въздействие.

- Структура, базирана на производителността. Базираният на резултатите характер на социалните облигации гарантира отчетност и прозрачност при изпълнението на проекта, като възвръщаемостта на инвеститорите е свързана с постигането на предварително определени социални резултати.

- Насърчаване на устойчиви финанси. Социалните облигации допринасят за растежа на устойчивите финанси чрез съгласуване на финансовите стимули със социалните и екологичните цели, насърчавайки дългосрочното обществено благополучие.

- Подобряване на ангажираността на общността. Социалните връзки насърчават сътрудничеството между публичния и частния сектор, като насърчават ангажираността на общността и овластяването при справяне с местните социални предизвикателства. [9]

Въпреки че, има доста положителни резултати от емитирането на социални облигации, съществуват икономически субекти, които намират слабостите в системата за емитиране на облигации, с цел да злоупотребят и да постигнат своите собствени интереси, без да спазват принципите на ICMA. Нарастването на интереса към пазара за социални облигации допринесе за появата на нова тенденция известна като „Social washing“ или т.нар. „социално измиване“. Социалното измиване може да се определи като практика, насочена към подобряване на репутацията на компанията чрез инициативи за социална отговорност, които не са наистина ефективни или, в най-лошия случай, под прикритието на социална отговорност, но с цел икономическа възвръщаемост. [10]

Именно от неетичните практики произлиза важната роля на отделния човек към постигане на устойчиво свят.

V. РОЛЯТА НА ЧОВЕКА В ИЗГРАЖДАНЕТО НА ПО-ДОБЪР СОЦИАЛЕН СВЯТ

Човека притежава значителен потенциал, с който може да изгради по-добър свят. Някои от ключовите роли на човека са:

- Човекът като инициатор- Човешките инициативи водят до издаването на социални облигации. Това включва институции и лица, които разпознават социалните проблеми и изграждат проекти, насочени към тяхното решаване.

- Човекът като инвеститор- Физическите лица са не само създатели, но и активни участници в процеса за разрешаване на социалните проблеми като инвеститори. Индивидуалните и институционалните инвеститори играят важна роля, като финансират социалните облигации за постигане на социални резултати.

- Човекът като потребител- Крайните бенефициенти на социалните облигации са хората, за които са създадени тези проекти. Облигациите със социално значение имат за цел да подобрят живота на обществото. В този смисъл хората са не само инициатори и изпълнители на социални проекти, но и крайни ползватели.[11]

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Социалните облигации имат огромен потенциал за насърчаване на устойчивото развитие. Съществуват още много възможности за развитие на пазара за социални облигации и включване на допълнителни стимули, които биха могли да го разширят. От важно значение е да се оказва подкрепа на всеки бъдещ емитент на дадените облигации, както и да се стимулират потенциалните инвеститори. Съща така е важно всеки един човек да разбере, че притежава ключова роля в развитието и постигане на устойчив

свят- нужни са не само финансови ресурси, но и етични принципи, които да ръководят хората в постигането на социалните цели, а не единствено да им носят финансови ползи. Това означава стриктно спазване на доброволните принципи, от страна на емитентите, както и проверка от страна на инвеститорите при оценка на социалните проекти.“

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Duggal, H. & Ali, M. (2023). Why do more than 800 million people live in hunger? Available at: Aljazeera: <https://www.aljazeera.com/news/2023/5/28/why-is-global-hunger-on-the-rise-2>
- [2] Social income. (2024). World Poverty Statistics 2024. Available at: Social income: <https://socialincome.org/en/int/world-poverty-statistics-2024>
- [3] Sustainable Development Goals. (2023). Fast Facts – What is Sustainable Development? Available at: UNITED NATIONS: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2023/08/what-is-sustainable-development/>
- [4] Sustainable Development Goals. (2023). Take Action for the Sustainable Development Goals? Available at: UNITED NATIONS: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>
- [5] United Nations Development Program. What are the Sustainable Development Goals? Available at: UNITED NATIONS: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>
- [6] ICMA. (2017). The Social Bond Principles.
- [7] Bobeva D., et al. (2023). Prehodat kam zelena i ekonomika na Evropeyskia sayuz i predizvikatelstva pred finansovia sektor i publichните finansi na Bulgaria. Paisiy Hilendarski.
- [8] Mullin, K.. Social Bonds History & Market Today Available at: Sustainabilityunlocked: <https://sustainabilityunlocked.com/videos/social-bonds-2-5-a-short-history-the-market-today>
- [9] Vasilev, K. (2024). Social bonds. Available at: Cbonds: <https://cbonds.com/glossary/social-bond/>
- [10] Krebbers, A. (2020). Social washing: What is it and why could COVID-19 be making it worse? Available at: Etica funds: <https://www.eticasgr.com/en/storie/insights/social-washing>
- [11] Brodowicz, M. (2024). The Role of Individual Responsibility in Sustainable Development. Available at: Aithor: <https://aithor.com/essay-examples/the-role-of-individual-responsibility-in-sustainable-development>

Social Bonds - Man and His Role as a Measure of Sustainable Development

Katelina Samardzhieva

Abstract— In modern times, society faces many social problems that make it difficult to build sustainable societies. That is why social bonds are created so that it is easier to raise the financial resources to achieve various social projects. But it is important to note that not only financial sources play a key role, but also the person with his initiatives, principles and attitudes.

Keywords— Social bonds, Sustainable development, Environmental projects, “Social washing”